

**ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΓΛΑΣΤΡΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ
ΣΤΗ ΚΡΗΤΗ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗ

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΝΤΩΝΑΚΗ ΧΑΡ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ

ΙΔΡΥΜΑ: Τ.Ε.Ι ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ: ΣΤΕΓ.

ΤΜΗΜΑ: Θ.Ε.Κ.Α.

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ : Dr ANNA ΑΝΤΩΝΙΔΑΚΗ - ΓΙΑΤΡΟΜΑΝΩΛΑΚΗ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ 2009

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	σελ. 3
1. ΓΕΝΙΚΑ – ΙΣΤΟΡΙΚΑ	σελ. 5
2. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΓΛΑΣΤΡΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ	
- ΦΥΛΛΩΔΗ	
- ΑΝΘΟΦΟΡΑ	
- ΠΑΧΥΦΥΤΑ Ή ΣΑΡΚΩΔΗ.....	σελ. 7
3. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΛΑΣΤΡΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ	
- ΓΙΟΥΚΑ.....	σελ. 10
- ΣΕΦΛΕΡΑ.....	σελ. 13
- ΚΥΚΛΑΜΙΝΟ.....	σελ. 17
- ΔΙΦΦΕΝΜΠΑΧΙΑ.....	σελ. 20
- Η ΓΑΡΔΕΝΙΑ.....	σελ. 23
ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΓΛΑΣΤΡΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ ΣΤΙΣ ΑΝΘΑΓΟΡΕΣ ΤΗΣ ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ	σελ. 26
- ΦΥΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ	σελ. 26
- ΓΕΝΙΚΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΛΑΣΤΡΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ	σελ. 27
ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΓΛΑΣΤΡΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ	σελ. 28
1) ΒΟΥΡΔΟΥΜΠΙΑΣ ΠΑΥΛΟΣ	σελ. 28
2) ΚΥΡΜΙΖΑΚΗΣ Α.Ε.	σελ. 42
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΓΛΑΣΤΡΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ	σελ. 44 -
ΓΕΝΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	σελ. 46
- ΤΡΟΠΟΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ	σελ. 46
3) ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ «My Plants» Α.Ε.....	σελ. 47
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	σελ. 49
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	σελ. 50

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Είναι κοινή διαπίστωση ότι τα φυτά εσωτερικού χώρου ή γλαστρικά φυτά όπως αλλιώς λέγονται αποτελούν ένα μεγάλο κομμάτι του τρόπου βελτιώσεως της ποιότητας της ζωής μας. Κι αυτό γίνεται ακόμα πιο εμφανές αν κοιτάξουμε γύρω μας, μέσα στο περιβάλλον που κατοικούμε, εργαζόμαστε ή διασκεδάζουμε. Σχεδόν παντού τα γλαστρικά φυτά κατακλύζουν τους χώρους αυτούς και δίνουν ένα διαφορετικό τόνο στην ρουτίνα της καθημερινότητας. Η ανάγκη ύπαρξης τους γίνεται ακόμα πιο επιτακτική στις πόλεις, όπου τα οξυμένα κοινωνικά προβλήματα, η έλλειψη πρασίνου και γενικά ο υποβαθμισμένος τρόπος ζωής ωθεί τους ανθρώπους στην δημιουργία χώρων που θα μπορούσαν να του προσφέρουν ένα φυσικό περιβάλλον σε κάποιο βαθμό, μια νότα πρασίνου όπου κινείται.

Τα γλαστρικά φυτά του δίνουν εύκολα -με μία μικρή προσπάθεια- αυτή τη δυνατότητα. Προσφέρουν το συνδυασμό του πρασίνου με όποιο άλλο χρώμα κατέχουν σε κάθε χώρο. Η ανάγκη αυτή ξεπήδησε από τις αρχές του 2^{ου} αιώνα στις μεγαλουπόλεις του εξωτερικού για να γίνει μόδα σε όλη σχεδόν τη γη μετά το 1960 περίπου.

Στην Ελλάδα, και ιδιαίτερα στις μεγαλουπόλεις, η ανάγκη αυτή γίνεται έκδηλη στις αρχές της δεκαετίας του '70 και γρήγορα τα γλαστρικά φυτά μπαίνουν με ραγδαίο ρυθμό στον τρόπο βελτιώσεως του περιβάλλοντος μας. Έτσι φτάνουμε σήμερα κάποια από αυτά τα φυτά να είναι γνωστά σε όλους σχεδόν τους ανθρώπους και να διατηρούνται σε κάθε σπίτι, γραφείο, κατάστημα ή όπου αλλού μπορούν, με ιδιαίτερη ευαισθησία και φροντίδα.

Όμως, όπως και για κάθε είδος που διατίθεται στο καταναλωτικό κοινό, πρέπει να λειτουργήσουν με ευελιξία και συγχρονισμό πολλοί παράγοντες παραγωγής και εμπορίας, για να μπορεί κάποιο φυτό να είναι στη διάθεση μας. Και ίσως, ιδιαίτερα για τα φυτά εσωτερικού χώρου, θα πρέπει οι παράγοντες αυτοί, ανεξάρτητα ποίους δρόμους θα ακολουθήσουν να δώσουν το θεμιτό αποτέλεσμα κάποια καθορισμένη χρονικά στιγμή, σε κάποιον καθορισμένο τρόπο και πληρώντας τις προϋποθέσεις κατανάλωσης τους.

Όλα αυτά μαζί, θα μπορούσαν με δύο λόγια να ονομαστούν ως **MARKETING ΓΛΑΣΤΡΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ**. Δηλαδή η κατά στάδιο πορεία ενός

ή περισσότερων φυτών από τη στιγμή έναρξης της ζωής τους μέχρι την αγορά από κάποιον φορέα ή ιδιώτη, μεταπηδώντας από διάφορα στάδια παραγωγής, διακίνησης και εμπορίας στη κατανάλωση.

Αυτή η πορεία, αν εξαιρέσει κανείς το τέλος της, ακολουθεί στη χώρα μας μια σειρά από διαφορετικούς δρόμους, σε σημείο που να είναι δύσκολο, αν όχι αδύνατο, να καταλάβει κανείς το πώς έφτασε κάποιο γλαστρικό φυτό στα χέρια του.

Βλέποντας την κατάσταση που επικρατεί, ίσως εύκολα να βρούμε ιδέες αλλά δύσκολα θα βρούμε πραγματοποιήσιμες λύσεις για να βελτιώσουμε την κατάσταση. Η Ελλάδα όμως, με το εξαιρετικό κλίμα που διαθέτει έχει τρομερές δυνατότητες να κατακλύσει τις ξένες αγορές, αρκεί να υπάρχει προγραμματισμός και υπευθυνότητα τόσο από τους παραγωγούς όσο και από τους εμπόρους.

1. ΓΕΝΙΚΑ - ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Τα γλαστρικά φυτά ή φυτά εσωτερικού χώρου είναι φυτά με διακοσμητικό φύλλωμα ή άνθη ή και τα δύο μαζί, που αναπτύσσονται σε συνθήκες σπιτιού. Τα φυτά αυτά προέρχονται κατά 80% από την τροπική και υποτροπική ζώνη, αλλά η κατανομή – κλιματολογική και οικολογική κατάσταση της κάθε περιοχής, καθώς και από την ιστορία του κάθε φυτού. Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι δεν υπάρχουν ειδικά φυτά εσωτερικού χώρου, αλλά η δική μας βοήθεια συντελεί στον εγκλιματισμό τους στους χώρους που επιθυμούμε. Πάντως τα καλύτερα φυτά για εσωτερικό χώρο είναι εκείνα που μπορούν εύκολα να προσαρμόζονται σε μεταβαλλόμενες κλιματολογικές συνθήκες.

Η εξελικτική πορεία των γλαστρικών φυτών στην ιστορία παρουσιάζει αξιοσημείωτο ενδιαφέρον. Στην πορεία αυτής της εξέλιξης, ορισμένα είδη φυτών έγιναν αντικείμενο αληθινής « μανίας », δημιουργώντας κατά συνέπεια αύξηση της ζήτησης. Στην κάλυψη ακριβώς αυτών των αναγκών ζήτησης οφείλεται και η ιδέα της δημιουργίας των πρώτων ανθοκομικών επιχειρήσεων, που αποτέλεσαν και την απαρχή, θα μπορούσαμε να πούμε, της επιχειρηματικής ανθοκομίας και μάλιστα στον τομέα των γλαστρικών φυτών .

Έτσι:

- Στην Αρχαία Ελλάδα, τα Αδώνια - γιορτή προς τιμή του Θεού της γονιμότητας των φυτών - οδήγησαν στην καλλιέργεια των φυτών σε γλάστρες.
- Στη Ρώμη είναι εντυπωσιακό ότι όχι μόνο μεταφέρονται φυτά από μακρινές χώρες και ακολουθούσε εγκλιματισμός τους, αλλά και είχαν αναπτυχθεί μέθοδοι για καλλιέργεια φυτών εκτός εποχής, σε γλάστρα.
- Στην Αναγέννηση το ενδιαφέρον για καλλιέργεια φυτών εσωτερικού χώρου, υιοθετήθηκε και εξελίχθηκε δυναμικά από την αριστοκρατική τάξη, με την καλλιέργεια σπάνιων και εξωτικών φυτών που οι εξερευνητές έφεραν από κάθε γωνιά του Νέου Κόσμου.

- Οι πρώτοι άποικοι της Αμερικής, πήραν μαζί τους πολλά ευρωπαϊκά φυτά και τα μεγάλωσαν σε γλάστρα, δίνοντας χρώμα στα εργατόσπιτα της Βιομηχανικής Επανάστασης.
- Τέλος από τις αρχές του 20 ου αιώνα και μετά, παράλληλα με την αστικοποίηση των πόλεων, τα φυτά γίνονται πλέον βασικά στοιχεία της διακόσμησης των σπιτιών. Το γεγονός αυτό θεωρείται σαν αποτέλεσμα, όχι μόνο της γοητείας που ασκούσαν πάντοτε τα φυτά στον άνθρωπο αλλά και τις αλματώδους εξέλιξης της επιχειρηματικής ανθοκομίας με την εφαρμογή της σύγχρονης τεχνολογίας.

2. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΓΛΑΣΤΡΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ

Τα φυτά εσωτερικού χώρου μπορούν να διαιρεθούν σε 3 μεγάλες κατηγορίες:

1. **ΦΥΛΛΩΔΗ**: Τα φυλλώδη είναι τα πιο δημοφιλή φυτά εσωτερικού χώρου και η θέση τους στους χώρους είναι πάντα μόνιμη. Είναι εντυπωσιακό ότι βρίσκονται όλες τις εποχές του χρόνου και σε μεγάλη ποικιλία (πάνω από 500 διαφορετικά είδη και ποικιλίες). Το κύριο διακοσμητικό τους στοιχείο είναι το φύλλωμα, μπορεί όμως να είναι και τα άνθη (π.χ. σπαθιφυλλο). Γενικά πάντως τα άνθη δεν έχουν αισθητική αξία. Τα γνωστότερα φυτά αυτής της κατηγορίας είναι : φίκοι, φυλλόδεντρα , γιούκα, διφφενμπάχια, πόθος, φοίνικες, σεφλέρες, κρότωνα, κέντια, αράλια, δράκαινες, συγκόνιο, διζυγοθήκη, βρομελίδες, σπαθίφυλλα και άλλα.

Όσον αφορά το περιβάλλον, απαιτούν υψηλές νυχτερινές θερμοκρασίες συνήθως πάνω από 18° C και ημερήσιες πάνω από 24° C. Θερμοκρασίες κάτω από 12° C αν παραταθούν για μεγάλο χρονικό διάστημα, μπορούν να προκαλέσουν σοβαρές ζημιές στα φυτά. Η ένταση φωτισμού είναι πολλές φορές περιοριστικός παράγοντας στην διατήρηση των φυλλωδών φυτών και επιδρά άμεσα στο χρωματισμό του φυλλώματος. Έτσι, το έντονο φως μειώνει τα επίπεδα χλωροφύλλης οπότε και τα φύλλα αποκτούν ανοικτό πράσινο χρώμα. Φυτά με ποικιλόχρωμα φύλλωμα απαιτούν επαρκή φωτισμό για να διατηρήσουν το χρώμα τους. Τα αποτελέσματα από ανεπαρκή φωτισμό δεν φαίνονται άμεσα, αλλά αν το φαινόμενο αυτό παραταθεί, τότε η βλάστηση ψηλώνει και αδυνατίζει, τα φύλλα πρασινοκιτρινίζουν και το φυτό τελικά καταστρέφεται. Φυτά πάντως που στον τόπο καταγωγής τους έχουν δένδρως ανάπτυξη π.χ. δράκαινες, κρότωνα, αντέχουν σε σχετικά έντονο φωτισμό, ενώ τα αναρριχώμενα με ζωνή βλάστηση προτιμούν σχετικά χαμηλή ένταση φωτισμού. Τα επίπεδα της σχετικής υγρασίας θα πρέπει να κυμαίνονται στο 70-80 %. Υπερβολικά ποσοστά όμως στο θερμοκήπιο, προκαλούν μερικές φορές υγροποίηση και συγκέντρωση υδρατμών με μορφή σταγόνων, που πέφτοντας στα φύλλα προκαλούν καφετιές κηλίδες.

2. ΑΝΘΟΦΟΡΑ: Τα ανθοφόρα φυτά έχουν σαν κύριο διακοσμητικό στοιχείο τα άνθη. Ο όρος πάντως « ανθοφόρα » καλύπτει ένα τεράστιο πεδίο φυτών. Προσπαθώντας να οριοθετήσουμε το πεδίο αυτό, σαν ανθοφόρα, εννοούμε τα φυτά που αν τους εξασφαλίσουμε τις κατάλληλες συνθήκες, μπορούν να ανθίζουν περισσότερο από μία εποχή.

Γενικά τα ανθοφόρα φυτά προσαρμόζονται πιο δύσκολα από τα φυλλώδη στους εσωτερικούς χώρους. Για να ανθοφορήσουν σε προγραμματισμένες ημερομηνίες, υποβάλλονται σε φορτσάρισμα. Στην κατηγορία αυτή των φυτών εσωτερικού χώρου, επιδιώκεται παράταση της περιόδου ανθοφορίας, γιατί μετά από αυτή, συνήθως απομακρύνονται από τους χώρους που διακοσμούν.

Τα σπουδαιότερα φυτά που ανήκουν στην κατηγορία των ανθοφόρων είναι τα εξής: αζαλέα, ορτανσία, γαρδένια, καμέλια, βεγόνια, ποϊνσέτια, σινεράρια, σαινπώλια, κυκλάμινο, καλσεολάρια, καλαγχόη κ.α.

Όσον αφορά το περιβάλλον που απαιτούν, είναι πιο ανθεκτικά από τα φυλλώδη στον παράγοντα θερμοκρασία. Πάντως, θερμοκρασίες κάτω των 10° C που παρατείνονται για μεγάλο χρονικό διάστημα, μπορούν να αποβούν καταστροφικές για τα φυτά αυτά. Στον παράγοντα φώς θα πρέπει να αναφερθεί η επίδραση του φωτοπεριοδισμού πάνω στην ανθοφορία. Έτσι φυτά μεγάλης ημέρας (16- 18 ώρες) είναι η αιχμέα, η βεγόνια, η κονδυλώδης, η σαινπώλια, η γλοξίνια και η καλσεολάρια. Φυτά μικρής ημέρας είναι η καλαγχόη, η γαρδένια, η ποϊνσέτια, το χρυσάνθεμο κ.α. Τέλος τα επίπεδα σχετικής υγρασίας κυμαίνονται στο 40-60 %, είναι δηλαδή μικρότερα συγκριτικά με των φυλλωδών. Θα πρέπει και εδώ να τονιστεί ότι ορισμένα είδη (π.χ. σαινπώλια) δείχνουν την ιδιαίτερη ευαισθησία τους όταν βρέχονται τα φύλλα της με την εμφάνιση νεκρωτικών κηλίδων.

3. ΠΑΧΥΦΥΤΑ Ή ΣΑΡΚΩΔΗ: Με τον όρο αυτό εννοούμε μια ομάδα φυτών που ανήκουν σε διαφορετικές οικογένειες, χαρακτηρίζονται όμως από υδαρείς ιστούς, σαρκώδη κορμό και μερικές φορές ογκώδη. Οι παράξενες μορφές που παίρνουν είναι αποτέλεσμα της προσαρμογής τους στο φυσικό περιβάλλον που είναι οι ημιέρημοι και οι άνυδρες στέπες των τροπικών και υποτροπικών περιοχών.

Τα περισσότερα από αυτά τα φυτά έχουν μικρό ριζικό σύστημα, οι ανάγκες τους σε εδαφική υγρασία είναι περιορισμένες και η αντοχή τους σε ξηρικές συνθήκες θεαματική. Είναι όμως ευαίσθητα στο κρύο (ελάχιστη θερμοκρασία 3-5° C) και έχουν ανάγκη από πολύ φως. Τα φυτά διαιρούνται σε δύο μεγάλες κατηγορίες.

- Στα φυτά της οικογένειας Cactaceae (όπου ανήκουν οι πραγματικοί κάκτοι).
- Στα παχύφυτα, δηλαδή φυτά που προέρχονται από διάφορες οικογένειες αλλά με χαρακτηριστικά παρόμοια με των κάκτων (οικογένεια Crassulaceae)

Στο παρακάτω κεφάλαιο θα γίνει μια προσπάθεια να παρουσιάσουμε τον τρόπο παραγωγής γνωστών γλαστρικών φυτών, τα οποία έχουν γνωρίσει τη μεγαλύτερη διάδοση ενώ παράλληλα έχουν και την μεγαλύτερη ζήτηση.

3. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΛΑΣΤΡΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ

1. ΓΙΟΥΚΑ

Είδος: *Yucca elephantipes*.

Οικογένεια: Liliaceae

Η Γιούκα είναι σήμερα ένα από τα πιο διαδεδομένα φυτά εσωτερικού χώρου. Είναι πολύ δύσκολο να βρει κανείς σπίτι ή διακοσμημένο χώρο χωρίς γιούκα. Παρουσιάζει τη μεγαλύτερη ζήτηση, σε σχέση με οποιοδήποτε άλλο γλαστρικό.

Υπάρχουν 30-40 γνωστά είδη αυτού του φυτού, αυτοφυή στην Ν. Αμερική. Πολλά από αυτά μπορούν να αναπτυχθούν σε εύκρατες περιοχές και μερικά επιζούν ακόμα και σε ψυχρά κλίματα. Το φυτό που αναπτύσσεται στην ύπαιθρο, (*Yaloifolia*) βγάζει όμορφα λευκά άνθη. Το *Yucca elephantipes* είναι από τα λίγα είδη που αναπτύσσεται σε εσωτερικούς χώρους.

Το φυτό αναπτύσσεται κατά 100% στη χώρα μας αλλά λόγω του μεγάλου κόστους που θα παρουσίαζε η ολοκληρωμένη παραγωγή του, εισάγεται σαν καλάμι (τεμάχια βλαστών ξυλοποιημένων χωρίς φύλλα) από το εξωτερικό. Η γιούκα διατίθεται σε όλη την Ελλάδα από μια ανώνυμη εταιρεία, με την ομώνυμη ονομασία, αφού αναπτυχθεί έως κάποια στάδια. Κυκλοφορεί σε 3 τύπους: α) Σαν καλάμι β) Σαν κορυφή γ) σαν σύνθεση.

Η εταιρεία εισάγει καλάμια γιούκας περίπου 10 μέτρων και κάτω από σύγχρονες και ελεγχόμενες μεθόδους επιτυγχάνει ριζοβολία και έκπτυξη φύλλων από πολλά σημεία του καλάμιού που συνήθως ανά πόδι (33 cm). Τα καλάμια λοιπόν αφού κοπούν 1, 2, 3, 4, ή 5 πόδια περνούν στο ριζωτήριο όπου και ριζοβολούν μετά από 21 μέρες. Συγχρόνως κάλυψη με πλαστικό και υψηλή θερμοκρασία αέρα 26° C δίνει έκπτυξη ομάδας λογχοειδών φύλλων σε τούφες από την κορυφή προς τα κάτω (συνήθως 2 – 3 τούφες αρχικά). Το φυτό φυτεύεται ριζωμένο σε γλαστράκια και το

μεγαλύτερο μέρος (65 – 70 %) κρατείται για την παραγωγή κορυφαίας γιούκας ενώ το υπόλοιπο πηγαίνει προς το καταναλωτικό κοινό.

Οι τούφες της γιούκα μπορούν ύστερα από 9 – 10 μήνες να απομακρυνθούν από το καλάμι και να φυτευτούν σε γλάστρες όπου ριζώνουν πολύ εύκολα σε υψηλή θερμοκρασία υποστρώματος (γύρω στους 27° C). Κάθε μήνα περίπου η κορυφή ξυλοποιεί το κάτω μέρος κατά 2 εκ. οπότε το χρόνο έχουμε ανάπτυξη 25 περίπου cm. Τα εισαγόμενα καλάμια δεν μεγαλώνουν.

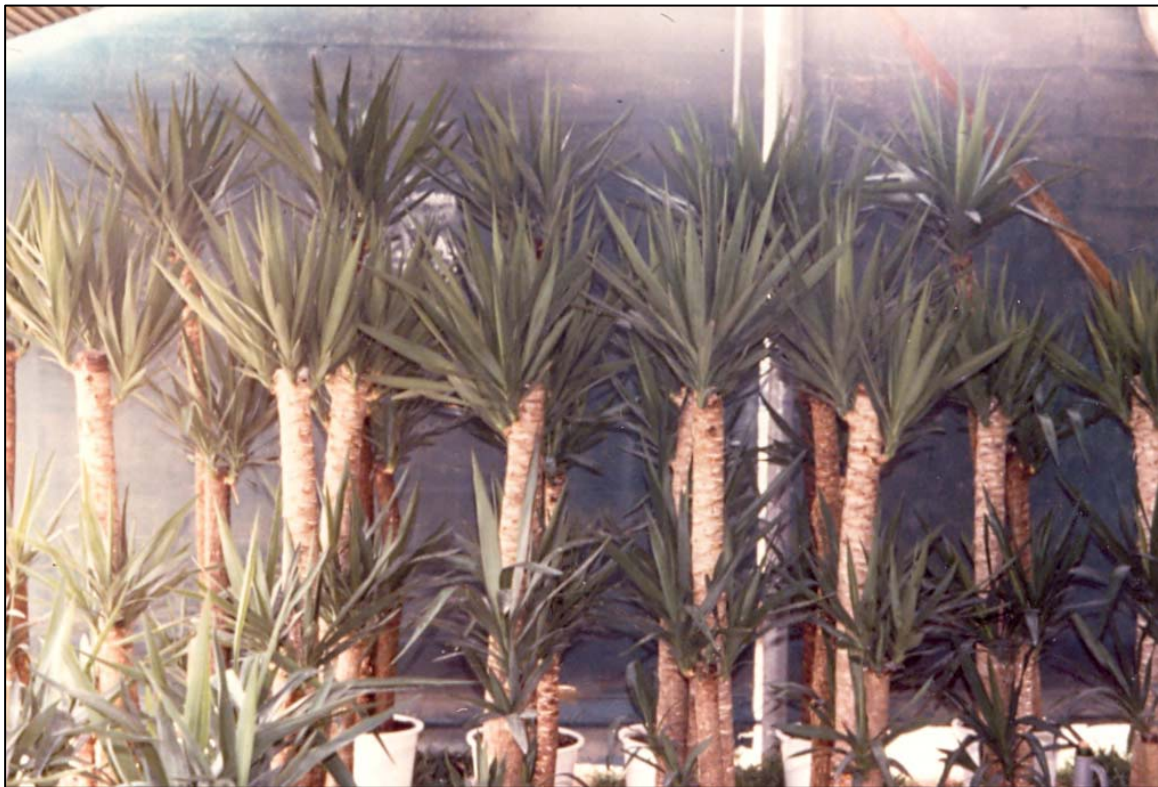
Επειδή από την Ν. Αμερική τα καλάμια έρχονται με πολύ χαμηλό κόστος δεν συμφέρει την εταιρία να ολοκληρώσει την παραγωγική διαδικασία παίρνοντας από τα φυτά κορυφές για την καλλιέργεια νέων φυτών περισσότερο από 3 χρόνια. Αυτό ίσως θα μπορούσε να γίνει εάν κάποιο είδος μπορούσε με απλές φροντίδες να καλλιεργηθεί και στην Ελλάδα ώστε να έχουμε φυτείες στο έδαφος.

Οι τιμές της γιούκας κυμαίνονται ανάλογα με το μέγεθος τους. Οι κορυφές, όταν αυτές είναι πάνω από 1^{ης} χρονιάς είναι πολύ εντυπωσιακές με φύλλωμα πλούσιο και έντονη αγοραστική ζήτηση. Η γιούκα κυκλοφορεί σε 3 μορφές: α) καλάμι (διαφόρων μεγεθών) μετά την εκπτώξει και άνοιγμα των φύλλων β) κορυφή (διαφόρων ετών) γ) συνθέσεις καλαμιών. Η τιμή πώλησης της γιούκας από την ανώνυμη εταιρία, έχει χαμηλή τιμή σε σχέση με άλλα φυτά. Είναι δηλαδή φτηνό φυτό.

Αυτοί που συντηρούν τα φυτά μέχρι να τα πουλήσουν έχουν πρόβλημα από κοκκοειδή (ψώρα). Ένας απλός ψεκασμός με DURSBAN είναι αρκετός. Επίσης το καλοκαίρι θέλει πολύ νερό, χώμα αφράτο και απολυμασμένο και γλάστρα που να ανταποκρίνεται στο ριζικό της σύστημα. Δεν πρέπει να χρησιμοποιείται γυαλιστικό υγρό για καθαρισμό φύλλων. Ένα άλλο είδος γιούκας (*Yucca aloifolia*) είναι πιο άγριο από την *Yucca elephantipes* και διατηρείται άνετα σε εξωτερικό χώρο. Δυστυχώς κυκλοφορεί μόνο ως εισαγόμενο φυτό, γιατί θα θέλαμε γύρω στα 7 – 8 χρόνια για να παράγουμε φυτό όμοιο μ' αυτό που έρχεται από το εξωτερικό με χαμηλό κόστος. Η Α.Ε. διακίνησης γιούκας, εμπορεύεται γύρω στα 400.000 τεμ. το μήνα, με μεγάλα κέρδη, δίνει όμως για χρόνια υγιή και εγγυημένα φυτά. Αντίθετα η *Yucca aloifolia* έχει ξεπέσει σε χέρια εμπόρων

που την εισάγουν όταν βρουν ευκαιριακό υλικό γι' αυτό και δεν έχει μεγάλη διάδοση.

Για τα ελληνικά δεδομένα, η Γιούκα Α.Ε. είναι μια από τις πιο αξιόλογες εταιρείες γλαστρικών που δουλεύει με λογικά κέρδη και με γνώμονα την όσο γίνεται μεγαλύτερη διάδοση του φυτού. Πάντως επειδή η γιούκα είναι εντυπωσιακή σαν φυτό, και η ζήτησή της μεγάλη παρουσιάζει μεγάλη διακύμανση στη λιανική τιμή πώλησης. Γι' αυτό και οι τιμές της διαφέρουν από τόπο σε τόπο.

Φωτ.1 Φυτά γιούκας προς πώληση με μορφή συνθέσεως καλαμιών.

2. ΣΕΦΛΕΡΑ

Είδη: 1. *Schefflera venulosa*

2. *Schefflera actinophylla*

Οικογένεια: *Araliaceae*

Η σεφλέρα αποτελεί σήμερα ένα από τα πιο σπουδαία αντικείμενα καλλιέργειας των παραγωγών με δυναμικό χαρακτήρα, χάρη στο εντυπωσιακό φύλλωμα της και τον εύκολο εγκλιματισμό της καλλιέργειας στον ελληνικό χώρο.

Είναι φυτό αυτοφύες της Αυστραλίας και Ν. Ζηλανδίας και ανήκει στην οικογένεια των Αραλιωδών. Το ύψος της *Schefflera venulosa* φτάνει έως και 2 μ. ενώ της *Schefflera actinophylla* μέχρι και 3.5 μ.

Το φυτό εδώ και μερικά χρόνια είναι 100% ελληνικής παραγωγής. Η Αττική μαζί με την περιοχή της Τροιζηνίας έχει αναπτύξει σε πολύ μεγάλο βαθμό την καλλιέργεια της *S. venulosa* έτσι ώστε η παραγωγή τους να καλύπτει την ελληνική αγορά, όσον αφορά έτοιμα φυτά κυρίως όμως μικρού μεγέθους.

Η καλλιέργεια της σεφλέρας γίνεται αποκλειστικά σε θερμοκήπια. Μητρικά φυτά, 6 χρόνων και άνω που διατηρούνται σε ξεχωριστούς χώρους δίνουν σε όλη τη διάρκεια του έτους εύρωστα μοσχεύματα βλαστών ή βλαστών με φύλλα μαζί ανά 2^ο μάτι. Έτσι ένα φυτό ύψους 1,5 μ. που διατηρήθηκε για πολλαπλασιασμό, μπορεί να δώσει μέχρι και 65 μοσχεύματα ενώ θα είναι έτοιμο σε 3 περίπου χρόνια να ξανατεμαχιστεί με 3πλάσια αποδοτικότητα. Μετά όμως τον 2^ο τεμαχισμό η σεφλέρα δεν αποτελεί παραγωγικό είδος, άρα δεν συμμετέχει στην παραγωγή.

Η σεφλέρα μπορεί να πολλαπλασιαστεί και με σπόρο αλλά παρουσιάζει μικρό ποσοστό επιτυχίας (γύρω στα 60% λόγω της γενετικής παραλλακτικότητας (ποικιλομορφίας) των σπόρων (βγαίνουν με γενετικές αλλαγές διαφορετικά φυτώρια). Τα μοσχεύματα ριζώνουν σε πολλαπλασιαστήρια σε 25 -30 μέρες με θερμοκρασία υποστρώματος 22 -26° C και μικρότερη του αέρα σε συνθήκες υδρονεφωσης για τα φυλλοφόρα μοσχεύματα, για να μην εκπτύσσονται καινούργια φύλλα. Η μεταφύτευση σε γλάστρες γίνεται συνήθως μετά από 2 μήνες, ώστε να έχει αναπτυχθεί τέλεια το ριζικό σύστημα. Ύστερα από 3,5 μήνες (ελάχιστη περίοδο) τα φυτά μπαίνουν στην κατανάλωση.

Η σεφλέρα λόγω του εύκολου χειρισμού που παρουσιάζει, κυκλοφορεί σήμερα σε διάφορα μεγέθη και σχήματα κόμης. Φυτά μέχρι 70 εκ. διατίθενται χωρίς stick (σωλήνας στήριξης με βρύα) ενώ από 70 εκ. – 2,00 μ. ο σωλήνας είναι απαραίτητος για την στήριξη των φυτών. Η *Schefflera actinophylla* δεν έχει την ανάγκη υποστήριξης. Τα φυτά φορτώνονται σε ψυγεία φορτηγά και μεταφέρονται στις Ανθαγορές ή στα φυτώρια όπου πωλούνται.

Σήμερα η χώρα μας, χάρη στην ιδιωτική πρωτοβουλία έχει αναπτύξει εξαγωγική δραστηριότητα από πωλήσεις μικρών φυτών ιδίως στη Γερμανία και Ολλανδία. Λόγω και της πληθώρας του προϊόντος η τιμή του είναι ιδιαίτερα χαμηλή και ανάλογη με το μέγεθός του.

Είναι χαρακτηριστικό ότι η *S. Actinophylla* είναι εμφανώς ακριβότερη και αυτό γιατί τα μητρικά φυτά δίνουν σχεδόν το 1/5 αριθμό μοσχευμάτων από ότι η *S. Venulosa*.

Και εδώ όπως και στη γιούκα, αν και οι τιμές παρουσιάζουν μεγαλύτερη διακύμανση, είναι χαρακτηριστικές οι διαφορές τιμών σε διάφορα σημεία λιανικής πώλησης κατά την ίδια εποχή. Οι Ανθαγορές και τα φυτώρια πουλούν φθηνότερα από τα ανθοπωλεία γιατί α) προμηθεύονται φυτά από πρώτο χέρι β) έχουν μικρό κόστος μεταφοράς γ) αποφεύγουν τα τιμολόγια (!!!!). Τα ανθοπωλεία με κέρδη από 100 – 1000% πουλούν ανάλογα με την περιοχή φυτά που έχουν μεγαλύτερο κόστος αγοράς. Ο έμπορος μπορεί να παρουσιαστεί σαν πιο φθηνός γιατί α) έχει μεγάλα κεφάλαια που του επιτρέπουν το μικρό κέρδος β) ελέγχει περισσότερους από έναν φορέα της αγοράς γ) ίσως βρίσκει ευκαιριακά φυτά (μειωμένης ποιότητας) εγχώρια ή εισαγόμενα με πολύ χαμηλές τιμές.

Πάντως η σεφλέρα αποτελεί ένα εντελώς ελληνικό φυτό (από την άποψη της παραγωγής) που μπορεί να γίνει εξαγωγίμο, αν περιοριστεί η προσπάθεια στον μικρότερο όγκο φυτού με μεγαλύτερα και περισσότερα φύλλα δηλ. πιο πυκνό φυτό.

Εισαγόμενες σεφλέρες που είχαν πολύ μικρότερο κόστος από τις ελληνικές είχαν έντονο το πρόβλημα του κιτρινίσματος των φύλλων και έτυχαν μικρής εκτίμησης του ελληνικού αγοραστικού κοινού. Παρ' όλα αυτά και φέτος εμφανίζονται εισαγωγές 110 χιλ. ευρώ σε φυτώρια σεφλέρας από Ιταλία και Ολλανδία (Έμποροι Προμπονά).

Η σεφλέρα *venulosa* παρουσιάζεται σήμερα κατ' αποκλειστικότητα σε γλάστρες των 2 φυτών τα οποία έχουν φυτευτεί αντι-διαμετρικά στο σωλήνα υποστύλωσης. Η σεφλέρα είναι πολύ ευαίσθητη στην έλλειψη της ατμοσφαιρικής υγρασίας, γι' αυτό και είναι πολύ συνηθισμένο το

φαινόμενο της παροδικής μάρανσης που πολλές φορές οδηγεί στην καταστροφή του φυτού.

Φωτ.2 Καλλιέργεια σεφλέρας σε θερμοκήπιο.

3. ΚΥΚΛΑΜΙΝΟ

Είδη: *Cyclamen persicum*.

Οικογένεια: Primulaceae.

Αποτελεί το πιο βασικό είδος ανθοφόρου γλαστρικού από Οκτώβριο – Μάρτιο, εκτός από την περίοδο 15/12 – 15/1 όπου δέχεται τον σκληρό ανταγωνισμό της ποϊνσέτίας. Σε όλη την άλλη περίοδο ζήτησης του, κατέχει τα πρωτεία έναντι της αζαλέας, ορτανσίας, καμέλιας, σινεράριας και καλαγχόης που ανθίζουν εκείνη την εποχή.

Το κυκλάμινο καλλιεργείται σε θερμοκήπια και πολλασιάζεται κυρίως με σπόρο. Το ελληνικό κοινό δείχνει μια προτίμηση σε μεγάλα φυτά, με μεγάλα άνθη και ανθεκτικά σε εξ. χώρους. Τέτοια φυτά παράγονται από το 1962 με τον παραδοσιακό τρόπο καλλιέργειας στην χώρα μας (περίοδος σποράς – άνθησης 12 – 16 μήνες). Τελευταία όμως η Ευρωπαϊκή αγορά ζητά φυτά μικρότερα, πιο κομψά, πυκνότερα και με έντονους χρωματισμούς. Αυτά παράγονται πιο γρήγορα και είναι γνωστά σαν κυκλάμινα ταχείας μεθόδου (7-9 μήνες).

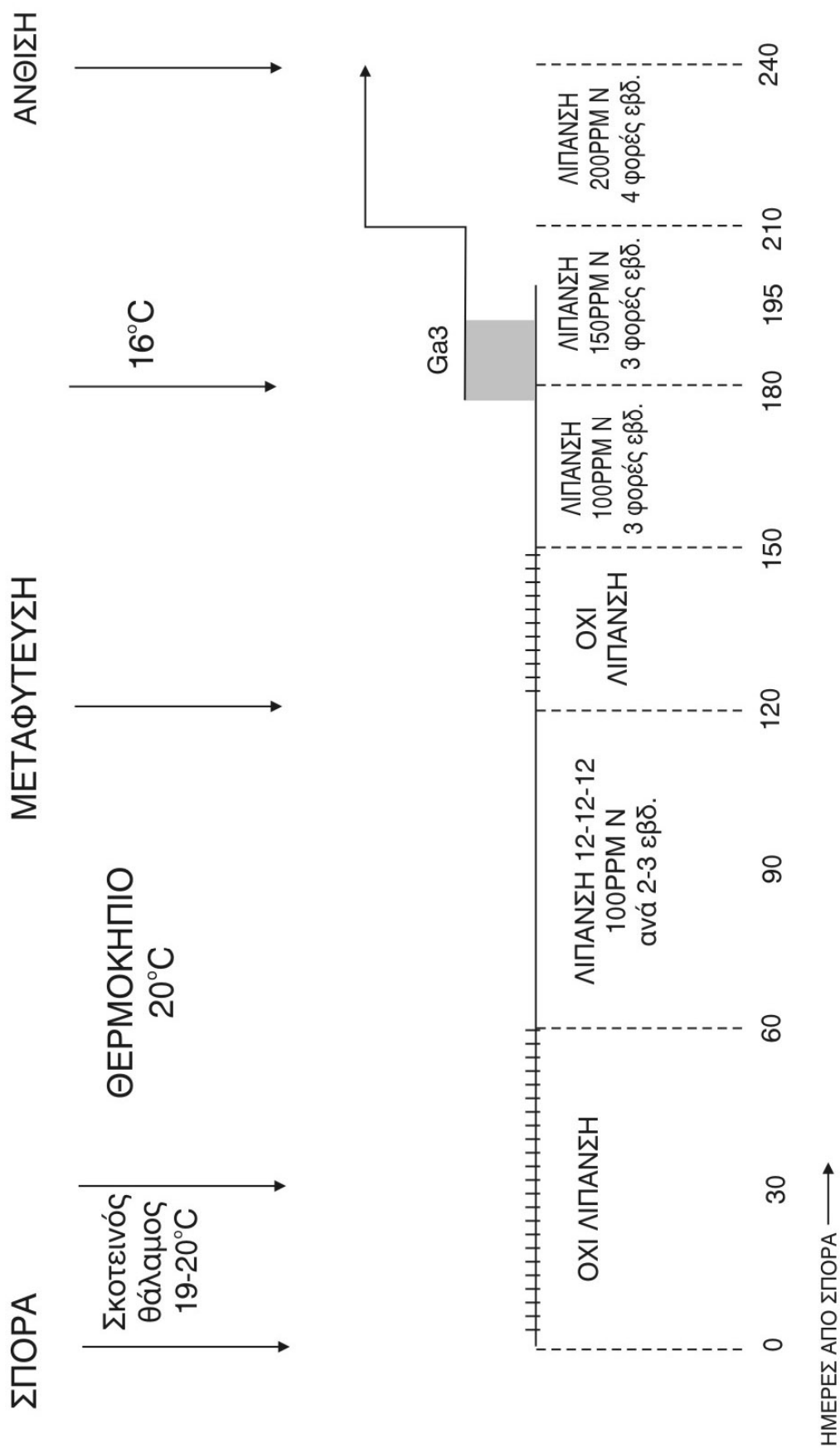
Για τα ελληνικά δεδομένα, αυτή τη χρονική περίοδο η καλλιέργεια φυτού ταχείας μεθόδου δίνει πολύ μεγαλύτερο εισόδημα εφόσον όμως ο παραγωγός έχει κινηθεί για να διαθέσει την παραγωγή του. Για το λόγο αυτό οι παραγωγοί προτιμούν, επειδή δεν είναι βέβαιη η πώληση του προϊόντος ταχείας ανάπτυξης, να καλλιεργούν φυτά με τον παραδοσιακό τρόπο.

Το βασικότερο σημείο της καλλιέργειας του κυκλάμινου, είναι η λίπανση και η εφαρμογή ορμονών για την προΐμιση της παραγωγής. Έτσι στο παρακάτω σχεδιάγραμμα (1) φαίνεται ένα πρόγραμμα που αν ακολουθηθεί μπορεί να δώσει σε 7-8 μήνες φυτά ταχείας ανάπτυξης την εποχή της μεγάλης ζήτησης τους (1-20 Δεκέμβρη).

Τα φυτά αυτά αν φυτευτούν στις 3 Απριλίου θα είναι έτοιμα για πώληση στις 2 Δεκεμβρίου όπου παρουσιάζεται αιχμή ζήτησης με τιμή εντυπωσιακή για τον παραγωγό. Αν η μεταφύτευση γίνει σε μικρό γλαστράκι, η άνθιση θα επιτευχθεί 4-5 μέρες αργότερα όπου χάνεται η γιορτή του Αγ. Νικολάου και ταυτόχρονα έχουμε χαμηλότερη τιμή.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΑΧΕΙΑΣ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΚΛΑΜΙΝΟΥ

Φωτ. 3 Όψιμα ανθισμένα κυκλάμινα προς πώληση.

4. ΔΙΦΦΕΝΜΠΙΑΧΙΑ

Είδη: *Dieffenbachia picta*.

Οικογένεια: *Araceae*.

Η Διφφενμπάχια είναι ένα από τα γνωστότερα είδη της οικογένειας *Araceae*. Είναι πολύ διαδεδομένο φυλλώδες γλαστρικό φυτό, για τα όμορφα και πλούσια φύλλα που δίνει όπως και για τους διαφορετικούς τόνους πρασίνου που βρίσκονται στο φύλλο τους.

Η ζήτηση της έχει αυξηθεί κατακόρυφα τα τελευταία χρόνια, με αποτέλεσμα να γίνονται τεράστιες εισαγωγές (γύρω στα 100.000 φυτά) κυρίως από Ολλανδία και Γερμανία.

Όμως, το ενθαρρυντικό είναι, ότι αποτελεί ένα από τα κυριότερα αντικείμενα αγενούς πολλαπλασιασμού, στα πολλαπλασιαστήρια του Ν. Αττικής. Με αποτέλεσμα να περιορίζεται η εισαγωγή μικρών φυτών. Γίνονται όμως προσπάθειες, τα ελληνικά μοσχεύματα να δίνουν εύρωστα και δυνατά φυτά που θα μπορούν να αντέξουν πάνω από 2 χρόνια. Συνήθως τα ελληνικά φυτά αντέχουν 1,5-2 χρόνια σε κατάλληλο υπόστρωμα και σε ευνοϊκές συνθήκες ανάπτυξης. Δεν είναι δηλαδή σκληραγωγημένα φυτά. Το πρόβλημα αντιμετωπίζεται στην έλλειψη άριστων μητρικών φυτών, π.χ. μοσχεύματα εισαγωγής ριζώνουν στους 20° C σε 3 περίπου εβδομάδες και αναπτύσσονται σε γλάστρες μετά την Πέμπτη εβδομάδα, ενώ τα ελληνικά έχοντας πιο μεγάλα μεσογονάτια διαστήματα δίνουν ρίζες σε 6 εβδομάδες και αναπτύσσονται πολύ αργότερα. Ακόμα ένα 15-20% των τεμαχίων δεν ριζώνει.

Για την Ελλάδα πάντως, οι προσπάθειες είναι ικανοποιητικές. Μάλιστα, γεωπόνοι με μεγάλη πείρα στην μορφολογία του φυτού, δίνουν στους παραγωγούς τις ακόλουθες συνθήκες, ώστε να έχουμε όσο το δυνατό λιγότερες απώλειες και πολύ πιο καλά φυτά.

Συνθήκες ριζοβολίας: Θερμοκρασία αέρα 20° C

Θερμοκρασία εδάφους 25° C

Υγρασία ατμόσφαιρας 85%

Τεμάχια /m² = 72

Μητρικά φυτά= 2^{ης} χρονιάς

Κάλυψη πολ/ρίου με διαφανές πλαστικό

(το καλοκαίρι να βάφεται με πλαστικό χρώμα).

Μεταφύτευση μετά την έναρξη ριζοβολίας = 18 μέρες.

Στην Κρήτη για την παραγωγή διφφενμπάχιας χρησιμοποιούνται :

- Υπόστρωμα γλάστρας : Τύρφη 70%, Περλίτης 25%, άλλα ανόργανα υλικά 5%.
- Λίπανση : Κάθε 14 μέρες με πυκνό υδατοδιαλυτό λίπασμα
- Επέμβαση με επιβραδυντή αύξησης Ancymidol: Μετά από 2 εβδομάδες και επανάληψη 2,5 μήνες μετά τη μεταφύτευση με περιορισμένο φωτισμό.
- Θερμοκρασία: χειμώνα 18° C , καλοκαιριού 22° C.
- Υγρασία : 70%

Έτσι τα φυτά που παίρνονται είναι πολύ γερά, στο πιο σύντομο χρονικό διάστημα, με ζωηρά χρώματα στα φύλλα και με μειωμένο ύψος για να έχουν μεγαλύτερη διάρκεια ζωής σαν διακοσμητικά φυτά. Τα φυτά αυτά δέχονται σκληραγώγηση πριν βγουν στο εμπόριο: που γίνεται με την προοδευτική αύξηση της θερμοκρασίας και του φωτισμού, διακοπή της λίπανσης και αραίωση του ποτίσματος.

Φωτ. 4 Μοσχεύματα μητρικών φυτών για ριζοβολία.

5. Η ΓΑΡΔΕΝΙΑ

Είδη: GARDENIA JASMNOIDES.

Οικογένεια: Rubiaceae.

Η γαρδένια αποτελεί σήμερα στη χώρα μας το πιο διαδεδομένο είδος καλλιέργειας γλαστρικού φυτού. Η γαρδένια είναι ελληνικό φυτό, ίσως το μόνο γλαστρικό στο οποίο δεν έχουν γίνει ποτέ εισαγωγές. Αντίθετα, η καλλιέργεια του φυτού έχει δώσει πολύ συνάλλαγμα από εξαγωγές.

Είναι φυτό ανθοφόρο και καλλιεργείται γι' αυτό σε 3 τύπους : α) δρεπτό άνθος, β) γλαστρικό φυτό, γ) νάνο φυτό.

Δρεπτό άνθος: Η περισσότερη παραγωγή έρχεται από το Βόλο. Σ' αυτό το τύπο καλλιέργειας πρέπει να προσεχθεί το δεύτερο κορυφολόγημα της γαρδένιας 4-6 μήνες πριν την άνθιση με το οποίο πολλαπλασιάζουμε τους ανθοφόρους οφθαλμούς στο φυτό (κλάδεμα γίνεται κάθε άνοιξη σε 60-80 εκ.). Καλό θα είναι ο παραγωγός να πετυχαίνει κλιμάκωση της παραγωγής (όσο είναι δυνατό) και να μην το συγκεντρώνει σε ορισμένο χρονικό διάστημα . Τα άνθη έχουν ζωή πάνω στο φυτό γύρω στις 4-5 μέρες. Άρα θα μπορούσε με σωστό προγραμματισμό να δίνει ανά εβδομάδα παραγωγή. Τα άνθη παίρνονται από φυτά 2^{ης} χρονιάς και άνω όπου όλο το χειμώνα διατηρούνται σε προφυλασσόμενο και θερμό μέρος με πολύ υγρασία (π.χ. θερμοκήπια) για να δώσουν πλούσια βλαστοφορία και να μπορέσουν να ανοίξουν γρήγορα τα άνθη την άνοιξη. Νωρίς την Άνοιξη μειώνονται δραστικά τα ποτίσματα στα φυτά και μειώνεται λίγο η θερμοκρασία, οπότε έχουμε πλούσια ανθοφορία. Ο Έλληνας παραγωγός θα πρέπει να έχει παραγωγή 280 περίπου ανθέων ανά φυτό ή περίπου 850.000 άνθη στο στρέμμα. Θα πρέπει όμως να γίνει σωστός προγραμματισμός, ώστε να μην μείνουν αδιάθετα τα άνθη ή να πωλήσουν με χαμηλές τιμές.

Γλαστρικό φυτό : Είναι πολύ δύσκολο να σκεφτούμε εδώ στην Ελλάδα τη γαρδένια, σαν φυτό εσωτερικού χώρου. Επειδή διατηρείται σε μεγάλες γλάστρες πιστεύουμε ότι είναι εξωτερικού χώρου. Οι υψηλές όμως θερμοκρασίες ακόμα και το χειμώνα της επιτρέπουν να ζει άνετα και σε εξωτερικό χώρο. Το φυτό πολλαπλασιάζεται με μοσχεύματα. Εύρωστα μοσχεύματα 2^{ης} χρονιάς φυτεύονται για 20-30 μέρες στο πολλαπλασιαστήριο όπου ριζώνουν. Μένουν για 2,5 μήνες εκεί για να κάνουν πλούσιο ριζικό σύστημα και έπειτα μεταφέρονται σε γλαστράκια περίπου 9 εκ. διαμέτρου για 2 περίπου μήνες. Αν τα μοσχεύματα είναι κορυφαία δίνουν μέσα σε 2 μήνες μετά τη μεταφύτευση άνθη σε μικρό γλαστράκι με πολύ υψηλές τιμές γιατί συμπίπτουν με εποχές που δεν έχει άνθη, παραδοσιακά, η γαρδένια.

Δύο μήνες αργότερα έχουμε νέα μεταφύτευση, σε καστανόχωμα σε γλαστράκι 13 εκ. και μετά από λίγο σε γλαστράκι 17 εκ. Η διάθεση των φυτών ξεκινά το Νοέμβριο με υψηλές τιμές, κορυφώνεται το μήνα Αύγουστο.

Σε αυτόν το τύπο κυκλοφορεί σαν γλαστρικό η γαρδένια στα ανθοπωλεία ή αλλού. Η τιμή της δεν είναι πολύ υψηλή διότι υπάρχει υπερεπάρκεια της αγοράς με εγχώρια φυτά, άρα κάποιες φορές μπορεί να γίνουν και εξαγωγές με μικρό όμως κέρδος, μιας και αυτού του τύπου οι γαρδένιες δεν είναι πολύ διαδεδομένες στο εξωτερικό.

Νάνο φυτό: Είναι τα κυρίως εξαγωγίμα φυτά γαρδένιας. Η βασική επιτυχία της καλλιέργειας στηρίζεται στο να παράγουμε φυτά με μεσογονάτια διαστήματα 1-1,5 εκ. αντί 4-5 εκ. του κανονικού φυτού. Αυτό εκτός από τη σωστή λίπανση και άρδευση απαιτεί ανάλογα με την αλλαγή θερμοκρασίας και διαφορετικές επεμβάσεις (ψεκασμοί) με ορμόνες νανισμού (Alar, Bonzi κ.λ.π.) . Έχει βρεθεί ότι μεγαλύτερη σημασία στον ψεκασμό, που γίνεται μεταξύ 4^{ου} – 5^{ου} μήνα, παίζει η απόσταση εφαρμογής από το βλαστάρι. Ένα νάνο φυτό για να πωληθεί θέλει περίπου 9 μήνες συνεχούς φροντίδας και επίβλεψης. Επειδή όμως οι Ευρωπαίοι το χρησιμοποιούν σαν εξωτερικό διακοσμητικό φυτό, έχει μεγάλη αξία στην Ευρώπη και υψηλές τιμές, ενώ στη χώρα μας, μόνο τελευταία αρχίζει να μπαίνει μέσα στα σπίτια και να διακοσμή κυρίως περβάζια.

Ένα νάνο φυτό έχει την ίδια τιμή περίπου με το γλαστρικό και δίνει φυσικά πολλά περισσότερα χρήματα/ στρέμμα και θέλει και πιο λίγο χρόνο για να παραχθεί ενώ είναι πιο εύκολος ο προγραμματισμός ανθοφορίας του. Γι' αυτό και το 1988 δέχθηκαν το 1^ο βραβείο γαρδένιας στην Ολλανδία και είναι τα πλέον κατάλληλα για την Ευρωπαϊκή αγορά. Τα γλαστρικά 1^ο και 2^ο έτους έχουν 2-4 κυρίους βλαστούς, ενώ αργότερα αποκτούν 2-4 συμπλέγματα βλαστών.

ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΓΛΑΣΤΡΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ ΣΤΙΣ ΑΝΘΑΓΟΡΕΣ ΤΗΣ
ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ

Φυτά Εσωτερικού χώρου

Οι ποσότητες των φυτών εσωτερικού χώρου αυξήθηκαν κατά 4% τη συγκεκριμένη περίοδο,(2007) ενώ ταυτόχρονα οι τιμές σε γενικές γραμμές παρουσιάστηκαν βελτιωμένες σε σχέση με την ίδια περίοδο του 2007 (πίνακας 1).

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα στοιχεία για τις πωλήσεις γλαστρικών φυτών εσωτερικού χώρου στις Ολλανδικές ανθαγορές τις πρώτες 13 εβδομάδες των ετών 2006,2007 και 2008 καταγράφοντας τις μεταβολές ανάλογα με το ανθοκομικό είδος. Τα στοιχεία που παρατίθενται είναι από τις πωλήσεις του ομίλου ανθαγορών Flora Holland απ' τις περιοχές Aalsmeer, Naalwijk, Rijnburg, Bleiswijk, Eelde και Venlo, και του ομόλου VON και Vleuten, ενώ τα στοιχεία δίνονται από την ΈΝΩΣΗ ΤΩΝ Ολλανδικών Ανθαγορών (Dutch Flower Auctions Association) VBN.

Πίνακας 1 : Συνολικές πωλήσεις φυτών εσωτερικού χώρου από τις ανθαγορες της Ολλανδίας για το 1^ο τρίμηνο των ετών 2006,2007,2008.

Φυλλώδη	2008	2007	2006	Τιμή '08	Τιμή '07	Τιμή '06
Χαμεδωρεα (Elegans)	2.316.100	2.236.561	1571.625	0,53	0,57	0,59
Αρέκα	1.644.851	1.720.532	1.426.544	2,88	2,93	3,21
Δράκαινα (Marginata)	1.478.615	1.596.873	1.431.426	0,75	0,74	0,67
Φίκος (benliamina)	427.344	625.119	492.853	1,20	1,12	1,16
Τσικας	476.557	580.508	349.148	4,32	4,43	5,81
Γιούκα	508.723	502.925	697.367	1,67	1,71	1,42
Σανσεβιέρα (Futura superba)	282.883	302.002	197.028	0,89	1,03	1,24
Σανσεβιέρα (Laurentii)	241.908	251.974	181.252	2,13	1,95	2,36
Σεφλέρα	177.320	184.364	234.344	1,64	1,47	1,44
Κορδιλίνη	148.301	195.116	167.072	0,51	0,43	0,58
Σύνολο	264.479.417	254.253.759	244.269.371	1,48	1,45	1,31

*Οι ποσότητες που εμφανίζονται στον πίνακα είναι σε τεμάχια .Οι τιμές είναι μέσες τιμές για κάθε τεμάχιο.

ΓΕΝΙΚΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΛΑΣΤΡΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Ουσιαστικά παραγωγή γλαστρικών φυτών στη Κρήτη δεν υπάρχει. Γίνονται κάποιες μεμονωμένες προσπάθειες χωρίς όμως η απόδοση αυτών των προσπαθειών να είναι τέτοια ώστε να εξυπηρετηθούν βασικές ανάγκες της ντόπιας αγοράς.

Έτσι για να καλυφθούν αυτές οι ανάγκες εισάγονται φυτά από το εξωτερικό κυρίως από την Ολλανδία καλύπτοντας έτσι το μεγαλύτερο μέρος των εγχώριων αναγκών. Ένα άλλο μεγάλο ποσοστό φυτών έρχονται από την υπόλοιπη Ελλάδα (Μαραθώνας, Τροιζινία, Βόλος κ.λ.π.).

Από κει και πέρα τα ντόπια φυτώρια εισάγουν ημιέτοιμα φυτά, δηλαδή φυτά τα οποία δεν έχουν αποκτήσει ακόμα το εμπορικό τους μέγεθος και τελειοποιούνται μέσα στις φυτωριακές μονάδες. Επίσης ένα μικρό ποσοστό γλαστρικών φυτών εισάγονται με την μορφή μοσχεύματος και καλλιεργείται στα φυτώρια, ενώ σε ένα μικρότερο ποσοστό γλαστρικών γίνεται καλλιέργεια μοσχευμάτων σε μητρικές φυτείες και παράγονται φυτά τα οποία όπως ανέφερα και παραπάνω καλύπτουν ένα μικρό μέρος της αγοράς και αφορούν γλαστρικά τα οποία δεν έχουν ιδιαίτερες απαιτήσεις και προβλήματα στη παραγωγή τους.

Βέβαια αξίζει να σημειωθεί ότι υπάρχουν και κάποια φυτώρια που αποτελούν εξαίρεση στον κανόνα όπου ασχολούνται αποκλειστικά με την εντατική παραγωγή γλαστρικών και μάλιστα πολύ εξειδικευμένων, που παρουσιάζουν δυσκολίες και ιδιαιτερότητες.

ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΓΛΑΣΤΡΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ

Στο κεφάλαιο αυτό θα γίνει αναφορά σε κάποιες μονάδες οι οποίες μπορούν να μας δώσουν το στίγμα για το πώς γίνεται η παραγωγή και η εμπορεία των γλαστρικών φυτών στη Κρήτη.

1. Βουρδουμπάς Παύλος: Πρόκειται για μια καθαρά παραγωγική μονάδα και όχι εμπορική και είναι δύσκολο έως αδύνατο να βρει κανείς κάποια άλλη παρόμοια μονάδα στη Κρήτη όπου σκοπό έχει την παραγωγή γλαστρικών και όχι την εμπορεία.

Η ΜΟΝΑΔΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Η παραγωγική μονάδα αποτελείται από 4,5 στρέμματα θερμοκήπια και έχει έδρα το Γεράνι Χανίων. Μπορεί με την πρώτη ματιά να φαίνεται μικρή ως επιχείρηση όμως έχει τέτοιο ρυθμό και ένταση ώστε μπορεί και παράγει γύρω στα 50.000 γλαστρικά το χρόνο.

Εκτός τη θερμοκηπιακή μονάδα η όλη επιχείρηση πλαισιώνεται από δεξαμενές συλλογής βρόχινου νερού (για οικονομία και ποιότητα). Χωρητικότητας 200 ton. τις δεξαμενές του Μαζούτ, τον θάλαμο συντήρησης χωρητικότητας 2.500 και πλέον γλαστρικών και δύο φορτηγά αυτοκίνητα που εξυπηρετούν τις μεταφορές των φυτών.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΑ ΜΕΣΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Γίνεται εύκολα κατανοητό από όλους ότι για να παραχθούν φυτά τα οποία παρουσιάζουν ιδιαίτερες ευαισθησίες και απαιτήσεις για την ανάπτυξη τους απαιτείται ένα πλήρως ελεγχόμενο περιβάλλον που να μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις τους, κυρίως θερμοκρασίας 20-30° C και υψηλής σχετικής υγρασίας 80-85%.

Για το λόγο αυτό χρησιμοποιείται σύστημα ψύξης με υγρή παρειά (παίρνει ενέργεια από το περιβάλλον και το ψύχει).

Σημαντικό επίσης είναι και το γεγονός ότι τα φυτά παράγονται ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ χωρίς δηλαδή τη χρήση χημικών μέσων και φαρμάκων για τη καταπολέμηση των εχθρών και ασθενειών.

Για το λόγο αυτό χρησιμοποιούνται « ωφέλιμα » έντομα τα οποία εξαπολύονται με ειδικό διασπορέα. Για τον ίδιο λόγο έχουν τοποθετηθεί και εντομολογικές παγίδες έτσι ώστε με την παρατήρηση τους να καταλαβαίνει κανείς πότε πρέπει να γίνει η εξαπόλυση των ωφέλιμων εντόμων.

Επίσης μείζονος σημασία είναι το πότισμα και η λίπανση των γλαστρών όπου γίνεται μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή και δεν αφορά γενικά όλη την καλλιέργεια , αλλά ξεχωριστά την κάθε γλάστρα.

ΕΙΔΗ ΓΛΑΣΤΡΙΚΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΙ

Τα είδη που καλλιεργούνται όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως είναι φυτά τα οποία έχουν ιδιαίτερες απαιτήσεις λόγω της προέλευσης τους (Κεντρική Αμερική, Κόστα- Ρίκα, Γουατεμάλα) και των περιβαλλοντικών συνθηκών που έχουν εγκλιματιστεί (θερμό και υγρό περιβάλλον). Τέτοια είναι: αρκετά και σπάνια είδη Καλλαθέας, το Ανθούριο, αρκετά και σπάνια επίσης είδη Ορχιδέας φαλαίνοψις και το σπαθύφυλλο.

Όλα τα παραπάνω έρχονται με τη μορφή μερίστώματος από την Ολλανδία ή από Ελληνικούς οίκους (Κιτάνζης).

Στη συνέχεια καλλιεργούνται μέσα στη μονάδα παραγωγής μέχρι να αποκτήσουν τα επιθυμητά χαρακτηριστικά και να δοθούν προς πώληση. Ο χρόνος ο οποίος απαιτείται για να δοθούν προς πώληση είναι αρκετά αφού για να δοθεί προς πώληση μία ορχιδέα θα πρέπει να περάσουν περίπου 14 μήνες και να ολοκληρωθεί έτσι ένας κύκλος εργασιών. Επίσης η μονάδα παράγει διάφορα είδη Δράκαινας Μαργκινάτα οι οποίες έρχονται από την Κ. Αμερική με την μορφή ξύλου και στη συνέχεια αφού ολοκληρώσουν ένα κύκλο εργασιών μέσα στη μονάδα δίδονται προς πώληση.

ΕΧΘΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Οι κυριότεροι εντομολογικοί εχθροί είναι ο τετράνυχος, ο θρίπας, ο ψευδόκοκκος, ο αφίδες και η σποντόπτερα. Όπως αναφέρθηκε παραπάνω καταπολεμούνται με βιολογικά μέσα.

Όμως το κυριότερο πρόβλημα είναι το ίδιο το φυτό που από τη φύση του έχει υψηλό βαθμό ευαισθησίας και πολύ εύκολα μπορεί να καταστραφεί

με αποτέλεσμα το τελικό ποσοστό των απωλειών να μην είναι διόλου ευκαταφρόνητο.

ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΩΝ ΓΛΑΣΤΡΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ

Η διάθεση των παραπάνω γλαστρικών φυτών γίνεται με τα φορτηγά της μονάδας προς τους χονδρέμπορους της Αθήνας και της Θεσ/νίκης αλλά και της Κρήτης (Βερύκος – Κουτάντος, Βεκράκης α.ε., Κιρμιζάκης Α.Ε.)

Φυτά που παράγονται στη μονάδα του Παύλου Βουρδουμπα στο Γεράνι Χανιών.

Δράκαινα

Ανθούριο

Δράκαινα

Ορχιδέα Φαλαίνοις

Ανθούριο

Ανθούριο

Διάφορα είδη Ορχιδέας

Ορχιδέες

Ορχιδέες

Ορχιδέα Φαλαίνοψης

Δράκαινα Μαργκινάτα

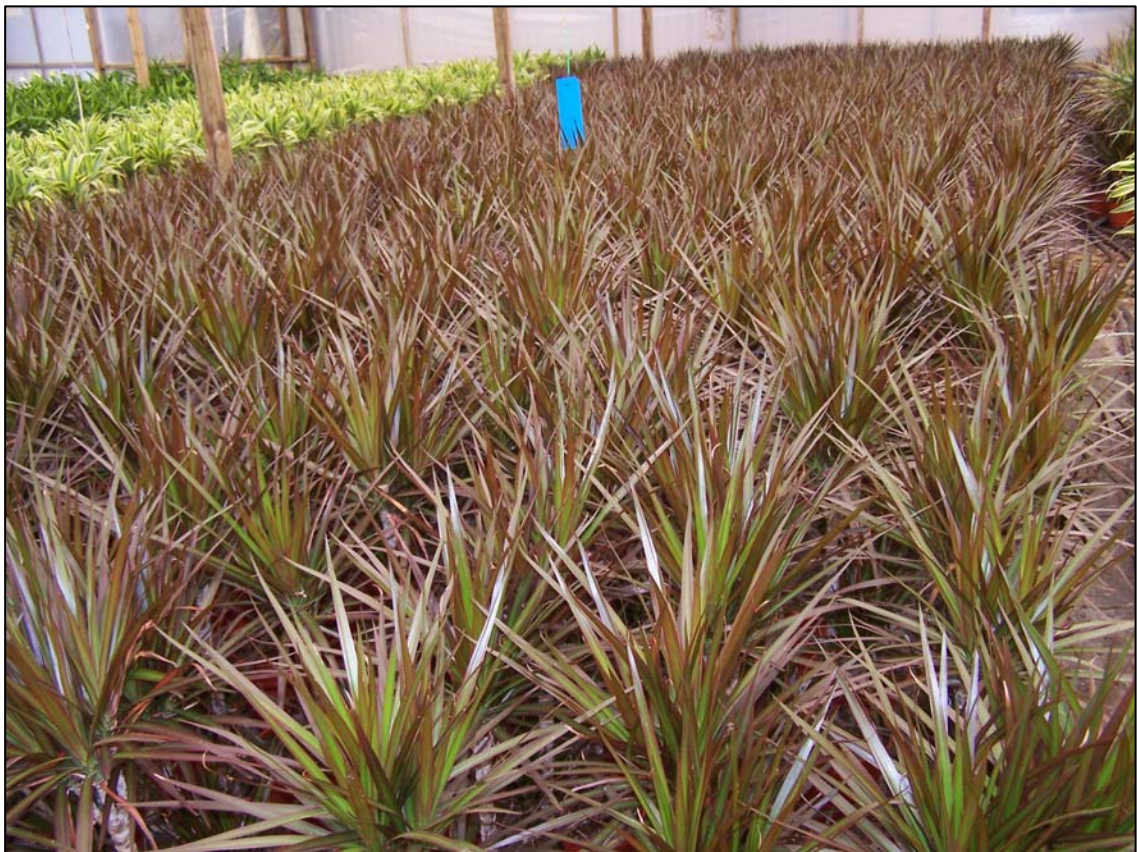
Φυτά της οικογένειας Bromeliaceae

Σπαθίφυλλο

Ορχιδέα Φαλαίνοψης

Δράκαινα μαργκινάτα

Ανθούριο

Καλαθέα

Φίκος Bonsai

Δράκαινα

2)Κυρμιζάκης Α.Ε.: Πρόκειται για μία από τις μεγαλύτερες μονάδες στη Κρήτη που σκοπό έχουν την παραγωγή αλλά και την εμπορία γλαστρικών και γενικά ανθοκομικών και κηποτεχνικών φυτών.

Η επιχείρηση περιλαμβάνει 25 στρέμματα. Στεγασμένες εγκαταστάσεις και μαζί με τις καλλιέργειες εξωτερικού χώρου ξεπερνάει τα 100 στρεμ. Η παραγωγή γίνεται στο Σίσι νομού Λασιθίου και το εμπόριο στις εγκαταστάσεις που βρίσκονται στην περιοχή της Κνωσού Ηρακλείου

Όσον αφορά τη παραγωγή των φυτών μπορούμε να τα κατατάξουμε στις εξής κατηγορίες ανάλογα με τον τρόπο παραγωγής τους ή της προέλευσης των ίδιων ή ακόμα και του πολλαπλασιαστικού υλικού τους .

α) Εισαγόμενα φυτά (με κύρια χώρα εισαγωγής την Ολλανδία):

Στην κατηγορία αυτή μπορεί να ανήκουν τα πάντα ανάλογα με τις ανάγκες της αγοράς και τις οικονομικές δυνατότητες του Εισαγωγέα. Είναι φυσικό επόμενο τα φυτά που μπορούμε να παράγουμε μόνοι μας ή να τα βρούμε από συνεργαζόμενους παραγωγούς από την υπόλοιπη Ελλάδα να μην γίνονται εισαγωγή για ευνόητους λόγους, κυρίως οικονομικούς. Τα φυτά που γίνονται πάντα εισαγωγή είναι αυτά της οικογένειας των βρομελιοειδών όπως η Γκουζμανία και η Βριέζια.

Επίσης φυτά τα οποία μπορεί να χαρακτηριστούν κατ'έξοχην εισαγόμενα είναι η Βενιλίνα κάποια είδη Καλαθέας όπως είναι το « Κροκάτα» κ.λ.π.

β) Φυτά που προέρχονται από την εγχώρια αγορά αλλά και από το εξωτερικό:

Τέτοιου είδους φυτά είναι π.χ. το ανθούριο, η ορχιδέα φαλαινόψις που μπορεί να παράγονται στα Χανιά από τον Παύλο Βουρδουμπα όμως οι ανάγκες της αγοράς είναι τέτοιες που αναγκαζόμαστε να κάνουμε εισαγωγές για να τις καλύψουμε.

Επίσης η Ζάμια μπορεί να χαρακτηριστεί εισαγόμενο φυτό κατά 90% ενώ στο άμεσο μέλλον θα γίνει μια προσπάθεια για παραγωγή Ζάμιας από την Κυρμιζάκης Α.Ε. Επίσης στην ίδια κατηγορία μπορεί να μπει και το σπαθύφυλλο η Κεντιά και ορισμένα είδη Καλαθέας για τους ίδιους λόγους που έχουν περιγραφεί παραπάνω.

γ) Ελληνικά φυτά: Φυτά δηλαδή που παράγονται στην Ελλάδα όχι στην Κρήτη με αποτέλεσμα να γίνεται μια « εγχώρια » εισαγωγή.

Έτσι έχουμε την ορτανσία ένα ελληνικότατο φυτό που δεν παράγεται στην Κρήτη αλλά στον Μαραθώνα. Επίσης η γαρδένια χαρακτηρίζεται σαν ελληνικότατο προϊόν που όμως η παραγωγή της γίνεται εκτός Κρήτης, στο Βόλο.

δ) Φυτά παραγωγής 100% από το φυτώριο: Από αυτή τη κατηγορία προέρχονται φυτά που ακόμα και το πολλαπλασιαστικό υλικό προέρχεται από το φυτώριο και συντηρείται σε μητρικές φυτείες.

Εδώ ανήκουν κάποια είδη φίκων όπως είναι ο φίκος, ο σιανθιστικούλα. Προέρχεται από μοσχεύματα της εταιρίες όπου συντηρούνται σε μητρικές φυτείες και αφού δεχθούν τις κατάλληλες επεμβάσεις (ορμόνη ριζοβολίας κ.λ.π.) φυτεύονται στη γλάστρα συνήθως τρία μαζί διαφορετικού μεγέθους. Στην μέση μπαίνει ένας κορμός δένεται και αφού αποκτήσουν το επιθυμητό μέγεθος διατίθεται στην αγορά. Στην ίδια κατηγορία ανήκουν η Σεφλέρα, η Κλάουκα και ο Βενιαμίν.

ε) Φυτά τύπου Μπονσάϊ: Εισάγονται κορμοί από τη Κίνα σε μορφή των 3 κιλών, 1,5 ή 2 κιλών και με τις κατάλληλες καλλιεργητικές μεθόδους αποκτούν την επιθυμητή μορφή και βγαίνουν στο εμπόριο.

Η Κυρμιζάκης Α.Ε. έκανε παραγωγή ,Μπονσάϊ για το 2008 (χίλια) 1000 φυτά.

ζ) Ημιέτοιμα φυτά: Πρόκειται για γλαστρικά φυτά που εισάγονται σαν «κορμοί» από την Κεντρική Αμερική και την Κίνα. Για την καλλιέργεια και την παραγωγή των συγκεκριμένων γλαστρικών απαιτείται χώρος και ένα αρκετά υψηλό κόστος, αγοράς και συντήρησης ώσπου να βγουν στην αγορά. Ενδεικτικά αναφέρω ότι για τη παραγωγή 1000 φυτών δενδρώδη Κρότων απαιτούνται 8-10.000 ευρώ. Ενώ το ποσοστό κέρδους είναι πολύ μικρό.

Άλλα φυτά τα οποία έρχονται από το εξωτερικό με την παραπάνω μορφή είναι διάφορα Μαργκινάτα ο Κρότων, ο δενδρώδης όπως αναφέρθηκε πιο πάνω η Μπουκαρνέα κ.α.

Η μεταφορά των φυτών γίνεται με κλιματιζόμενα φορτηγά.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΓΛΑΣΤΡΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ

Η εισαγωγή των φυτών λόγω γραφειοκρατίας και ελλείπων νομοθεσιών γίνεται πολύ δύσκολη έως απαγορευτική από επιχειρηματίες της Κρήτης όπως είναι ο κύριος Γ. Κυρμιζάκης όπου προσπάθησε να κάνει ανεπιτυχώς εισαγωγή ημιετοιμων γλαστρικών (κορμούς) από την Κ. Αμερική και από την Κίνα πραγματοποιώντας ο ίδιος αντίστοιχα ταξίδια στις συγκεκριμένες χώρες.

Το αποτέλεσμα αυτών των προσπαθειών ήταν να μην καταφέρει να εκτελωνίσει ούτε τα δείγματα που έφερε από τις παραπάνω χώρες, την ίδια στιγμή που τα ίδια προϊόντα από τις ίδιες χώρες προέλευσης εκτελωνίζονται χωρίς κανένα πρόβλημα από τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ολλανδία, Γερμανία, Γαλλία).

Αυτό έχει σαν συνέπεια τα ίδια προϊόντα να του στοιχίζουν υπερδιπλάσια αφού τα εισάγουν από τις ίδιες πηγές οι Ολλανδοί και οποιοί τα μεταπωλούν μετά στον Έλληνα Έμπορο με τελικό κόστος υπερδιπλάσιο από το αν εισήγαγε μόνος του τα ίδια προϊόντα.

Ο λόγος του υψηλού κόστους είναι ότι ο Έλληνας έμπορος επωμίζεται όλο το κέρδος των Ολλανδών που στη συγκεκριμένη κατηγορία φυτών είναι πολύ μεγάλο. Τα διπλά μεταφορικά και την φθορά του προϊόντος λόγω του ότι μένει 20-25 ημέρες παραπάνω στα κοντέινερ μέσα και στα φορτηγά. Αυτό συμβαίνει γιατί ο ίδιος χρόνος περίπου χρειάζεται για να φτάσει το κοντέινερ από την Κίνα στην Ολλανδία και το ίδιο περίπου από την Κίνα στην Ελλάδα.

Έτσι εάν γινόταν άμεσα η εισαγωγή από την Ολλανδία θα διαρκούσε μόνο 25 ημέρες. Ενώ τώρα μέσω Ολλανδία έχουμε άλλες 25 ημέρες παραπάνω καθυστέρηση στα μεταφορικά, γεγονός που επιβαρύνει σοβαρότατα το φυτό, φθάνοντας τη φθορά του από το 5% περίπου που θα ήταν αν θα γινόταν αμέσως εισαγωγή, στο 15 – 20%. Παράλληλα ο Ολλανδός γνωρίζοντας την αδυναμία του Έλληνα εισαγωγέα να εισάγει τα συγκεκριμένα είδη ανεβάζει κατά πολύ την τιμή πώλησης και κατά συνέπεια το τελικό κόστος. Αναφορικά μπορούμε να πούμε ότι ο κύριος

Κυρμιζάκης βρήκε φυτό στη Κίνα με 5 \$ ή 4 ευρώ αντίστοιχα και με τελική τιμή μέχρι να φτάσει στην Ελλάδα περίπου 7 ευρώ. Ενώ αφού έγινε εισαγωγή μέσω Ολλανδίας το ίδιο φυτό κόστισε πάνω από 15 ευρώ.

Το ερώτημα λοιπόν είναι γιατί το Ελληνικό κράτος στερεί από επιχειρηματίες, σαν τον κύριο Κυρμιζάκη την δυνατότητα να κάνει ο ίδιος, άμεσα την εισαγωγή όπως αντίστοιχα γίνεται στα υπόλοιπα Ευρωπαϊκά Κράτη και μέλη της Ε.Ε. (Ολλανδία, Γερμανία, Γαλλία).

Σ' αυτή τη περίπτωση θα είχαμε τη δυνατότητα σύμφωνα με τον κύριο Κυρμιζάκη, εμείς να τροφοδοτούμε τα αντίστοιχα Ευρωπαϊκά Κράτη, αφού έχουν γίνει συζητήσεις και συμφωνίες ανάλογες για διάθεση από την Κυρμιζάκης Α.Ε. με όλες τις Βαλκανικές χώρες με την προϋπόθεση ότι θα ξεπερνούσαν το πρόβλημα του εκτελωνισμού και τον έλεγχο Φυτουγεινής που διαρκεί 20 με 25 ημέρες.

Άλλο παράδειγμα μπορούμε να δούμε σε φυτό το οποίο μπορούσε να αγοραστεί από την Κίνα 3- 3,5 ευρώ και να φτάσει απ' ευθείας στην Ελλάδα με τελικό κόστος 4-4,5 ευρώ, και που τελικά κόστισε μέσω Ολλανδίας 9 ευρώ, ποσό στο οποίο θα πρέπει να συνυπολογίσουμε και τις μεγάλες φθορές και απώλειες που έχουν υποστεί τα φυτά σε όλο το διάστημα (υπερβολικά μεγάλο) της μεταφοράς τους,

Εκ των πραγμάτων φαίνεται η αναληψία του κράτους στο συγκεκριμένο θέμα, αφού όπως είπε χαρακτηριστικά ο κύριος Κυρμιζάκης όταν πήγε στη Κίνα και στην Κ. Αμερική και έφερε δείγματα, στο τελωνείο, όταν ήρθαν οι αρμόδιοι να κάνουν έλεγχο φυτουγεινής δεν γνώριζαν καν τα φυτά.

Το ότι εμείς θα μπορούσαμε να είμαστε προμηθευτές, μπορεί να ακούγεται λίγο δύσκολο, όμως είναι εφικτό αφού διαθέτουμε και τις εγκαταστάσεις αλλά και τις ευνοϊκότερες συνθήκες κυρίως κλιματικές για την ανάπτυξη αυτών των φυτών.

Όλο αυτό θα μπορούσε να αποφευχθεί αφού τα φυτά συνοδεύονται από πιστοποιητικό φυτουγειας (Sanitary) όπου αναφέρεται δηλαδή ότι το συγκεκριμένο φυτό με το συγκεκριμένο φυτόχωμα είναι απαλλαγμένο από πάσης φύσεως ασθένεια. Αυτό όπως έχει αναφερθεί και παραπάνω δεν γίνεται δεκτό από τις Ελληνικές αρχές αφού για να γίνει δεκτό το αίτημα εισαγωγής θα πρέπει το κοντέινερ να μπει σε καραντίνα για 30 ημέρες.

ΓΕΝΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Το κόστος παραγωγής του φυτού εξαρτάται από πολλούς παράγοντες όπως είναι η φυσιολογία του ίδιου του φυτού, τον χρόνο που χρειαζόμαστε να το κρατήσουμε μέσα στην μονάδα, μέχρι να αποκτήσει το απαιτούμενο εμπορικό μέγεθος και να βγει προς πώληση.

Από τα προηγούμενα μπορούμε να συμπεράνουμε ότι φυτά τα οποία προέρχονται από μοσχεύματα μητρικών φυτειών είτε μοσχεύματα από την υπόλοιπη Ελλάδα δεν έχουν και ιδιαίτερο υψηλό κόστος.

Από 'κει και πέρα παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν το τελικό κόστος είναι :

- α)ο βαθμός τεχνικής παρακολούθησης που απαιτείται.
- β) λίπανση.
- γ) θέρμανση – ψύξη.
- δ) φυτοπροστασία.

Για το λόγο αυτό έχουν επιλέγει φυτά τα οποία έχουμε αναφέρει σε προηγούμενα κεφάλαια με μειωμένες απαιτήσεις στους παραπάνω παράγοντες.

ΤΡΟΠΟΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ

Συγκεντρώνονται τα φυτά σε ένα χώρο (θερμοκηπιακό) στη περιοχή της Κνωσού, τα οποία προέρχονται είτε από παραγωγή είτε από εισαγωγή είτε από συνεργαζόμενους παραγωγούς εμπόρους της υπόλοιπης Ελλάδας και από εκεί διατίθενται χονδρικά σε ανθοπωλεία κυρίως ή άλλα συνεργαζόμενα θερμοκήπια.

Ποσότητες φυτών των οποίων διακινούνται δεν μπορώ να αναφέρω διότι αυτό αλλάζει ριζικά από χρόνο σε χρόνο, π.χ. τον ένα χρόνο μπορεί να πουληθούν 5.000 φυτά από ένα είδος και τον επόμενο χρόνο ούτε 500 από το συγκεκριμένο είδος.

3) Παπαδογιαννάκης Ζαχαρίας «My Plants» Α.Ε.: Η παραγωγή εκτείνεται σε 10 στρέμματα θερμοκήπια πλήρως εξοπλισμένα όπου καλλιεργούνται φυτά εσωτερικού χώρου, κάκτοι πόες, ανθόφυτα, εποχιακά. Επίσης σε 50 στρέμματα υπαίθρια όπου καλλιεργούνται φυτά εξωτερικού χώρου, κωνοφόρα, θάμνοι κ.τ.λ. Τα περισσότερα από τα φυτά που παράγονται είναι από εγγυημένα μοσχεύματα μεγάλων οίκων του εξωτερικού από Ιταλία, Ολλανδία, Ισπανία, Γαλλία και η πλειοψηφία των κωνοφόρων είναι εμβολιασμένα. Τα υπόλοιπα φυτά είναι από μοσχεύματα δικά μας ή από ελληνικούς οίκους. Παρακάτω γίνεται μια αναφορά σε γλαστρικά φυτά τα οποία άλλα εισάγονται και άλλα παράγονται από το συγκεκριμένο φυτώριο.

ΦΥΤΑ	10/2/02009	
<u>ΕΙΔΟΣ</u>		<u>ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ</u>
ΑΖΑΛΕΑ		ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΑΙΧΜΙΑ PRIMERA		ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΑΛΟΚΑΣΙΑ POLLY		ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΑΝΘΟΥΡΙΟ		ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΑΟΥΚΟΥΜΠΑ		ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΑΡΕΚΑ		ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΒΡΙΕΖΙΑ		ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΓΑΡΔΕΝΙΑ		ΜΑΡΑΘΩΝΑ
ΓΚΟΥΣΜΑΝΙΑ		ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΔΡΑΚΑΙΝΑ RED STAR		ΠΑΡΑΓΩΓΗ
ZAMIA ΕΣΩΤ. ΧΩΡΟΥ		ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΚΑΛΑΓΧΟΗ 2 ΧΡΩΜΑΤΑ		ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΚΑΛΑΘΕΑ CROCATΑ		ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
KENTIA		ΙΤΑΛΙΑ
ΚΙΣΣΟΣ ΜΕ ΚΑΛΑΜΙ		ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ

ΚΙΣΣΟΣ	ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΚΛΑΟΥΚΑ ΤΡΙΠΛΗ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ
ΚΥΚΛΑΜΙΝΑ SUPER SERIE XL	ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΜΑΡΑΝΤΑ	ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΜΑΡΤΖΙΝΑΤΑ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ
ΜΑΡΤΖΙΝΑΤΑ ΠΛΕΧΤΟ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ
ΜΟΝΑ ΛΙΖΑ	ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΜΠΟΝΣΑΪ ΜΙΧ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ	ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΜΠΟΝΣΑΪ	ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΠΑΧΥΡΑ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ
ΠΑΧΥΦΥΤΟ	ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΣΑΡΚΟΦΑΓΟ ΝΕΡΕΝΤΗΣ	ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΣΕΦΛΕΡΑ ΠΛΕΚΤΟ ΚΟΡΜΟ ΜΠΑΛ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ
ΣΚΙΜΙΑ	ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΣΠΑΘΙΦΥΛΛΟ	ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΣΠΑΘΙΦΥΛΛΟ ΜΙΝΙ	ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ ΚΟΚΚΙΝΗ	ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΦΑΛΛΙΝΟΨΙΣ	ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΦΥΤΑ ΜΙΧ	ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΦΥΤΤΩΝΙΑ	ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΧΑΜΕΔΟΡΕΑ	ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ
ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ	ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Παρόλα τα προβλήματα παραγωγής και εμπορίας, παρόλο που η αύξηση της ζήτησης έχει επιφέρει μεγάλες εισαγωγές και παρόλο που ο Έλληνας παραγωγός δυσκολεύεται να ανταποκριθεί στις νέες συνθήκες της αγοράς, τα γλαστρικά φυτά αποτελούν από το 1982 έως και σήμερα τον πιο δυναμικό τομέα της ανθοκομίας μας και με βεβαιότητα όλης της Ελληνικής γεωργίας.

Είναι πολύ εύκολο με λίγη προσπάθεια να επιτευχθούν πολλά διότι χρησιμοποιείται υψηλό επίπεδο τεχνολογίας στην παραγωγική διαδικασία. Σίγουρα η άσχημη κατάσταση και η έλλειψη υπεύθυνων προτάσεων που θα σηκώσουν το βάρος σχεδιασμού μιας νέας δυναμικής στρατηγικής, στερούν προς το παρόν το δικαίωμα από τον τομέα να γευτεί περίοδο άνθισης.

Η ανάκαμψη όμως είναι δυνατή αν συνεργαστούν ομαλά όλοι οι φορείς που συμμετέχουν σ' αυτή τη διαδικασία: παραγωγοί, (με στόχο την ποιοτική και ποσοτική αύξηση της παραγωγής), έμποροι (με στόχο την προώθηση του ελληνικού φυτού – εσωτερικού χώρου), συνεταιρισμοί (με στόχο την ομαλή διακίνηση και εμπορία του προϊόντος), γεωπόνοι (με στόχο την καλύτερη εκπαίδευση των παραγωγών στο αντικείμενο) και τέλος το κράτος με όποια μορφή κι αν επεμβαίνει (με στόχο την οικονομική στήριξη του κλάδου).

Έτσι μπορούμε να πιστεύουμε ότι τα φυτά εσωτερικού χώρου είναι η αρχή για μια μεγάλη καταξίωση της ελληνικής ανθοκομίας σε ολόκληρο τον κόσμο, η αρχή για το πιο ελπιδοφόρο μέλλον της ελληνικής γεωργίας γενικότερα.

Γιατί μπορεί σήμερα να λέμε ότι τα γλαστρικά φυτά είναι ένας τομέας με προοπτικές, αλλά θα ήταν πολύ καλύτερο, με τη σωστή εφαρμογή των κανόνων του μάρκετινγκ να λέμε σε λίγα χρόνια ότι τα γλαστρικά φυτά είναι ο πρότυπος τομέας της Ελληνικής Ανθοκομίας.-

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) **ANNA ANTONIADAKH - GIATROMANOLAKH :**
ΦΥΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ
- 2) **ΑΝΘΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ 2008 Τεύχος 3^ο .**
- 3) **AALSMERR : ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
ΓΙΑ ΤΑ ΦΥΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ.**
- 4) **ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ Τεύχος 71**
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ.
- 5) **ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ Τεύχος 72**
ΓΛΑΣΤΡΙΚΑ ΕΝΑΣ ΤΟΜΕΑΣ ΜΕ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.
- 6) **GIUFOLINI MARIO:**
ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΦΥΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ.
- 7) **ΚΟΒΕΡΗΣ Ν. : «Η ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ»**
ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΩΝ ΑΝΘΟΚΟΜΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ .
- 8) **ΚΟΥΤΣΟΜΠΟΣ : « ΦΥΤΑ ΓΙΑ ΓΛΑΣΤΡΕΣ ΚΑΙ ΖΑΡΝΤΙΝΙΕΡΕΣ».**
ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΩΝ ΓΛΑΣΤΡΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ. 3^η
ΕΚΔΟΣΗ
- 9) **ΜΑΡΚΕΛΛΟΥ ΑΙΜ. : « ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΑΝΘΟΚΟΜΙΑΣ ΙV»**ΓΕΝΙΚΑ
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΓΛΑΣΤΡΙΚΑ ΦΥΤΑ. ΤΟ ΚΥΚΛΑΜΙΝΟ (ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΛΙΠΑΝΣΗΣ ΚΥΚΛΑΜΙΝΟΥ). Η ΔΙΦΦΕΝΜΠΑΧΙΑ. ΗΡΑΚΛΕΙΟ
- 10) **ΝΟΥΣΗ ΙΩΑΝΝΗ : «Η ΓΑΡΔΕΝΙΑ, ΚΑΜΕΛΙΑ, ΟΡΤΑΝΣΙΑ, ΑΖΑΛΕΑ -
ΡΟΔΟΔΕΝΤΡΟ, ΦΟΥΛΙ»** ΤΟ ΦΥΤΟ ΤΗΣ ΓΑΡΔΕΝΙΑΣ